
DIENST OP 3 maart 2024, 10 uur   **2024.04**
Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer   **Zondagsschool**
Orgel/Piano: Valeriya Zakopay   Kerkenraadslid: Annigje Leighton
Opname en Regie: Commissie techniek
Zondagsschoolleiding: Nelleke de Graaff en Puck Middelkoop
Lezer: Kees van Oudenallen   Predikant: Paul F. Thimm

Aansteken van de kaarsen

Mededelingen

Zingen "Goedemorgen, welkom allemaal"

288

Bemoediging en Groet

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
Die hemel en aarde maakt,
Die trouw houdt in eeuwigheid;
Die niet verloren laat gaan het werk van zijn handen.

Genade, barmhartigheid en vrede
van God, die ons liefheeft
en van Jezus Christus, die ons voorgaat
door de Heilige Geest, die ons steunt en uitdaagt. Amen.

Zondagsschool   Over boosheid

Beste kinderen, ik moet even iets kwijt aan jullie.

Gisteren klepperde de brievenbus. En ik dacht, ziezo de Trouw, zo heet onze krant, is weer bezorgd.

Maar nee, hoor, het was de verkeerde krant - de Volkskrant.
Nou moeten jullie weten, dat ik in de afgelopen weken al drie keer op zaterdag de krant helemaal niet bij ons bezorgd is.
Dus ik werd boos, omdat ik weer, voor de zoveelste keer moest bellen om dat te melden.

En deze keer wilde ik persoonlijk met iemand praten en niet met een computerstem.
Dus ik bellen: "Er zijn nog vijf wachtenden voor U."
En dat heeft geduurd tot ik aan de beurt kwam.

Hebben jullie dat ook - dat jullie heel boos worden?

.....voorbeelden...

Wisten jullie dat **Jezus ook heel boos kon worden**? Op iets wat eigenlijk niet kan in de kerk – of in de tempel eigenlijk. Dat verhaal gaat juf Nelleke straks aan jullie vertellen.

Juf Nelleke, maar je hebt een vraagspelletje over wat mag in de kerk en wat niet?

Zingen “Zing voor Gods licht”

Ionaliëd 6:1,2,3

Melodie: 868 “Lof zij de Heer”

Gebed

Goede, barmhartige God,
 Uw woord te horen en te verstaan – dat lukt ons vaak niet
 Uw bedoeling en weg te begrijpen – daar zijn we niet altijd toe in staat.
 Uw werken te zien en U daarvoor te loven – ook dat valt ons soms zwaar.

We bidden U Heer:

Open onze ogen om te zien, open onze oren om te horen,
 open onze harten om te voelen uw aanwezigheid in ons leven –
 alleen en samen.

Raak ons aan, vandaag en steeds weer opnieuw
 met uw Geest van waarheid en liefde,
 de geest van Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Lezing: Psalm 19: 2^e helft Huub Oosterhuis

Paul F.

We luisteren naar de 2e helft van Psalm 19 uit 150 Psalmen vrij van Huub Oosterhuis.

Uw woorden gaaf, verademing,
 mijn zielsbestemming,
 ik wist niets, Gij maakt mij wijs.

Gij stelt het recht
 en zegt mij leven toe:
 schoon en waar
 lichtgevend aan mijn ogen
 hartverrukkend
 staan zij neergeschreven
 stemmend met elkaar
 en houden stand
 onfeilbaar.

Staven goud zijn uw woorden
 goud van goud.

Pure honing
 die je zo likt uit de raten,
 zoeter dan de zoetste honing
 zijn uw woorden.

Ik zal moeite doen
 ze te bewaren
 ik uw knecht
 ben een dwaler –
 hoed mij.

Herderwoord, mijn rots, mijn lossen
 stem mijn harte-tonen op U af.

Inleiding en Bijbellezing: Romeinen 7:14-25

De twee Bijbellezingen waar we vandaag naar luisteren, staan in het Eerste-dag-leesrooster. Ik heb ze dus niet uitgekozen. Eigenlijk zijn beide bijbelteksten niet zo goed afgestemd op supergevoelige oren en tere harten van moderne oren – zeker niet voor kritische doopsgezinden. Want de teksten zijn niet erg gezellig en lief, maar eerder irritant en gênant over onderwerpen waar we het niet vaak over hebben: over het dilemma van de zonde en over een ontzettend boze Jezus in de tempel.

Fijn dat er ook uitdagende teksten in de bijbel staan die we niet zo gewend zijn. Dus laten we samen luisteren – open en tolerant. Wie weet, kan dat onze horizon verbreden en leren we iets nieuws kennen.

Zingen “Vernieuw Gij mij, o eeuwig licht”

834 (alle 3)

Bijbellezing: Johannes 2:13-22

Zingen “Omdat Hij niet ver wou zijn”

528:1,2,3,5

Preek / overdenking

Lieve gemeente hier in onze kerk en thuis met ons verbonden!

I.

De Amerikaanse president **Calvin Coolidge**, hij leefde ongeveer een eeuw geleden, (1872-1933) stond bekend als een man van weinig woorden.

Op een zondag, toen hij uit de kerk thuiskwam, probeerde zijn echtgenote hem uit te horen over de dienst:

“En, hoe was het?” – “De dominee heeft gepreekt.” – “Natuurlijk. En waarover dan?” – “Over de zonde.” – “Ja; en wat heeft hij dan gezegd?” – “Hij was er tegen.”

Misschien had mevrouw Coolidge er meer aan gehad als ze mee naar de kerk was gegaan. Dan was het gesprek misschien wat anders verlopen.

Tja, ‘zonde’...: **Doopsgezinden** (Vrijzinnigen) hebben het **niet vaak over zonde**...niet onder elkaar en ook niet in de kerk. In onze diensten wordt er in vergelijking met andere kerken weinig over gepreekt. Zonde is een taboe-thema. - Komt dat misschien, omdat we het onderwerp “zonde” te ongezellig of te negatief, te zwaar of te achterhaald vinden? We hebben het liever over positieve dingen zoals vrede, liefde, gerechtigheid, het goede doen...nou ja en over de ellende in de wereld...maar zonde dat komt heel dichtbij.

Maar waarom heeft de **bijbel** het wél vaak over zonde?

Er bestaat een groot misverstand over wat zonde is. Of we nu strak of licht in de leer zijn, we denken er heel moralistisch over. Velen denken dat zonden allerlei slechte dingen zijn die we doen (en vooral anderen) – slechte dingen zoals liegen, stelen, vermoorden, bedriegen. En dat is erg.

Maar wat de kern van zonde is, dat zit dieper dan al die verkeerde handelingen. Zonde is een toestand, zeg maar de macht of zelfs een systeem van het kwaad. En dat overstijgt onze persoonlijke overtredingen – Het is zoals een ziekte meer is dan de symptomen. En het is alsof je - zonder dat je het wilt - erin getrokken of gezogen wordt.

Paulus - en filosofen zoals Socrates en anderen vóór hem - wisten over die **tegenstrijdigheid**, dat wij mensen vaak weten wat we willen en wat goed is, maar toch vaak dat doen wat we niet willen en wat slecht is. Ze geven dat eerlijk en open toe, want dat is zo typisch menselijk en het is van alle tijden.

II.

Ik zal een paar **voorbeelden** geven, zodat het duidelijker is wat Paulus bedoelt. Als moderne mensen zouden we het dan bijvoorbeeld kunnen hebben over:

1. Plasticgebruik:: Ik weet dat **plastic** heel slecht voor het milieu is: het vergaat nauwelijks, maar komt overal terecht als plasticsoep in de zee of kleine snippertjes in de grond, het komt in voedsel terecht en dieren kunnen eraan stikken. Daarom probeer ik plasticflessen te vermijden, maar het lukt me niet om alles wat ik nodig heb zonder plasticverpakking te kopen. Dus ook als ik dat helemaal niet wil, doe ik mee aan een systeem dat het milieu vervuult. En dat is zonde!

2. Een ander voorbeeld: We leven in een wereld met **geweld en oorlog**. En natuurlijk zijn wij allemaal voor de vrede en gerechtigheid. Maar toch hebben we allemaal te maken met militaristische structuren, met egoïstische belangenpolitiek waar weerloze, kwetsbare mensen onder te lijden hebben en steeds tekort komen. En zonder dat we het zelf willen of doorhebben, maken we deel uit van dat systeem dat armen en kwetsbaren in ons land en in de wereld benadeelt.

Met ons belastinggeld doet onze regering ook dingen waar we gewetensbezwaren tegen hebben, of de banken met ons spaargeld. En we kopen waren waarvan we vaak niet weten uit welk land ze komen en wat en wie we daarmee steunen. En dat is zonde.

Zelfs als we geven aan allerlei collecten voor goede doelen, veranderen we dat niet ingrijpend. Toch is het goed om te blijven geven.

U ziet, de bijbel denkt over zonde dieper en realistischer na, dan wij moderne westerse mensen dat doen. Misschien begrijpen we beter, waarom Paulus in zijn brief aan de christenen in Rome heel open en eerlijk zucht: *“Wat ik doe, doorzie ik niet, want ik doe niet wat ik wil, ik doe juist wat ik haat...”* (Rom. 7:15). Dat is een menselijk probleem dat niet te ontkennen valt. Wie dit weerbarstige dilemma van de zonde ontkent is of naïef of onvolwassen of die slaapt. – Natuurlijk hebben we allemaal rust en slaap nodig, maar niet aan een stuk door. “Zelfkennis is het begin van alle wijsheid” zegt een mooi spreekwoord.

De apostel Paulus durft zonde te vergelijken met het **Romeinse Rijk** van zijn tijd. En dat is een gedurfde beeldspraak uit de politiek. De zonde heerst, onderwerpt, verovert, betaalt soldij, verspreidt dood en verderf net zoals dat Romeinse Rijk dat deed. Ze is een imperium, een macht die ons vervreemdt van onszelf, van de natuur, van onze medemensen en van God.

III.

Ook **Jezus** wist over de verraderlijke en geniepige macht van het kwaad. En ook Jezus gebruikte in zijn gelijkenissen of toespraken heel vaak begrippen uit de politiek: Het woord “koninkrijk” wat Jezus heel graag gebruikte als hij het over het Koninkrijk van God, of het Koninkrijk van de hemel heeft, komt eigenlijk uit de politiek. Toch durven sommige mensen te beweren dat geloof niets met politiek te maken heeft.

Vanaf mijn kindertijd is mij met de paplepel ingegeven, dat Jezus van alle mensen houdt en dat hij vredelievend en geweldloos, aardig en goed is. De zondagsschool heeft me dat geleerd en dat blijf ik mijn zondagsschooljuffen en -meesters dankbaar voor. Dat is en blijft belangrijk voor mij en ik hoop voor u ook.

Maar blijkbaar is er ook een grens aan Jezus' vriendelijkheid en zachtaardigheid. En daar ben ik de evangelisten dankbaar voor. Blijkbaar is ook dat heel belangrijk, zo belangrijk dat alle vier, Mattheüs, Marcus, Lucas en zelfs Johannes dit verhaal vertellen van Jezus die woedend tekeer gaat – en uitgerend in de heilige tempel in Jeruzalem. Hoe is het mogelijk!

Waarom wordt Jezus zo ontzettend boos en gaat hij tekeer in de heilige tempel?

Waarom is Jezus niet alleen de gezellige, lieve, vriendelijke en voorbeeldige man zoals we ons hem voorstellen?

Jezus bekritiseert - niet alleen met woorden - de gang van zaken in de tempel, hart van zijn samenleving. - Nee, hij veegt de tempel schoon – en niet zachtzinnig. Hij maakt een zweep van touw. Hij jaagt de kooplui en hun offerdieren en de geldwisselaar en allen die profiteren van het tempelbedrijf eruit. Hij smijt het geld van de wisselaars op de grond en gooit de tafels omver. “Weg ermee!” roept Jezus door de tempel en knalt met zijn zweep. – Is dat die vredelievende man uit Nazareth die zijn leerlingen leert om geen zwaarden en geweld te gebruiken?

Lijkt dit niet op een religieus fanatisme waar we vandaag de dag al genoeg van hebben in de wereld? Als de tempelreiniging een zuiveringsoperatie is, dan kom je op gevaarlijk terrein.

Toegegeven, er zitten ongemakkelijke kanten aan dit verhaal. Nee er vallen gelukkig geen doden. Aan de andere kant roept deze boosheid en deze radicale daad van Jezus toch ook wel sympathie op. Hij is iemand die het duidelijk durft op te nemen tegen de gevestigde orde, tegen bedenkelijke en nare ontwikkelingen, ontsparingen van handel en commercie die mens- en god-onterend zijn.

IV.

Er zijn landen in de wereld waar mensen arm zijn en onderdrukt worden – met dictatoriale regimens en grootgrondbezitters die de meerderheid van hun volk bedreigen en onderdrukken. Ook de kerk heeft zich in het verleden daar schuldig aan gemaakt. Later is het bewustzijn gegroeid dat dit verkeerd was en heeft de kerk meer de kant gekozen van de armen en onderdrukten. In Zuid-Amerika bijvoorbeeld of bij de zwarte bevolking in Amerika heeft zich van onderop een **bevrijdingstheologie** ontwikkeld die strijdt voor de rechten, voor gerechtigheid voor álle mensen in de samenleving zonder onderscheid van huidskleur of geslacht.

Zij hebben de opstandige kant van Jezus daar beter begrepen dan wij in Europa. Want zij hebben Jezus gevonden met zijn strijdbare solidaire kant. En dat heeft hun vertrouwen en geloof in God enorm versterkt en verdiept.

Misschien zullen wij - omdat we het betrekkelijk goed hebben, nooit helemaal doorgronden, hoe wezenlijk het is voor wie niets heeft en voor onderdrukten, om in Jezus een bondgenoot, medestrijder te herkennen; iemand die in woord en daad voor een vrede met gerechtigheid streed.

Maar misschien zullen wij dat hier ook steeds meer leren. Want als we als kerken en geloofs-gemeenschappen voor ons land en in de wereld relevant willen zijn, zullen juist wij ons kritischer en duidelijker moeten op stellen ten opzichte van ontwikkelingen die onze samenleving polariseren en onze planeet verwoesten.

Misschien komt het punt, dat wij zo vredelievende Doopsgezinden onze traditie herontdekken, dat we eerder geroepen zijn om kritisch betrokken tijdgenoten te zijn dan volgzaam staatsburgers. Dat we ons niet beperken tot klagen over de ellende in de wereld. Maar dat we ons echt boos maken en druk maken over het kwaad dichtbij en ver weg waar mensen onder lijden zoals Jezus, onze broeder en meester, dat deed. Dat we als mensen uit de middenklasse solidair durven te worden met allen die het moeilijk hebben en die onrecht wordt aangedaan.

God schenke ons samen de openheid, de lef en de kracht daarvoor. Amen.

Muziek**Open Ruimte****Gebed en Onze Vader**

*Laten we nu de tijd nemen om te bidden – eerst persoonlijk in de stilte en daarna samen
.... stilte....*

Eeuwige God,

Wij danken U voor ongemakkelijke bijbelteksten, die ons uitdagen.

Wij bidden U, schenk ons een kritisch bewustzijn en zelfkennis, zodat we doorhebben dat wij vaak niet zo leven als we echt willen, dat we bewust en onbewust betrokken en verstrikt kunnen raken in onrecht en kwalijke structuren.

Wijs ons de weg van liefde en recht, naar uw koninkrijk hier op aarde.

Wij danken U voor mensen die zich inzetten voor planten, dieren en mensen.

Wij bidden U, schenk ons de kracht en de moed om op te durven staan tegen wat schade toebrengt aan mensenlevens en aan de aarde. Geef dat we ons inzetten voor wie tekortkomen - voor de armen, de vervolgd en de onderdrukten, voor iedereen die lijdt. Geef dat wij niet bang zijn om ons geloof uit te dragen in wat we zeggen en doen.

Wek ons op, om creatief en volhardend mee te bouwen aan uw nieuwe betere wereld hier op aarde.

Wij danken U voor hen die zonder geweld demonstreren en strijden voor vrede en gerechtigheid - zelfs in landen waar dat gevaarlijk is.

Wij bidden U voor hen die vervolgd worden omdat ze hun mond open doen.

Wij bidden U voor slachtoffers van oorlogen, die op de vlucht zijn geslagen, die honger hebben en dorst, die bang zijn en geen veilig thuis meer hebben.

Laat deuren en hekken opengaan zodat ze geholpen kunnen worden.

Inspireer alle leiders en machthebbers, zodat zij zich inzetten voor recht en vrede.

Wij danken U voor onze geloofsgemeenschap, voor de band die we met elkaar hebben.

Wij bidden U, wees bij allen die ziek zijn of alleen, die hun huis niet meer uit komen.

Wees bij allen, die iemand missen die hun dierbaar was.

Help dat we merken waar we nodig zijn en van betekenis kunnen zijn voor anderen, voor onze samenleving en voor onze wereld.

Wijs ons de weg van liefde en recht, naar uw koninkrijk hier op aarde.

Wij bidden samen het gebed dat Jezus ons gaf:

Onze Vader die in de hemel zijt.

Uw naam worde geheiligd

Uw koninkrijk kome.

Uw wil geschiede in de hemel,
alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

Dn vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.

Want van u is het koninkrijk

en de kracht en de heerlijkheid - in eeuwigheid   Amen.

Collecten

Zingen "Wij mensen blijven dromen dromen"

Zingenderwijs 167 (alle)

Zegen(samen)

Laten we nu samen een beroep doen op Gods zegen
voor elkaar en voor de wereld waarin we leven:

De Eeuwige zegent je en behoedt je!
De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
en is je genadig!
De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
en geeft je vrede!

Zingen "Gezegend gaan we nu van hier...Amen"
= melodie van 273 "Loof God die zegent al wat leeft"

Zingenderwijs 57

Doven van kaarsen